

ព្រឹត្តិបត្រពាណិជ្ជកម្ម iTRADE BULLETIN

INSIDE

Infographic

“Understanding Rules of Origin for Export via RCEP”

Local | Global News

Opinion Paper

“Common Ownership and Competition Law’s Infringements”

Research Paper

“Potential Impact of RCEP and Structural Transformation on Cambodia”

UNDERSTANDING RULES OF ORIGIN FOR EXPORT VIA RCEP

Why Rules of Origin Matters in RCEP Negotiation?

What Exporter needs to know to determine Rules of Origin?

Necessary Export Documents

1. Bill of Landing
2. Packing Lists
3. Commercial Invoice
4. Insurance Certificate (if required by buyer)
5. Certificate of Origin (Ministry of Commerce)
6. Sanitary and Phytosanitary Certificate for Agricultural Goods (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries)
7. Customs Declaration

Please scan the following documents:

Organized by:

RCEP Countries' Ratification Status

How to get Certificate of Origin?

WHOLLY OBTAINED OR WHOLLY PRODUCED

OR

PRODUCED EXCLUSIVELY FROM ORIGINATING MATERIALS

OR

PRODUCT-SPECIFIC RULE

Regional Value Content $\geq 40\%$ (RVC40)

Change of Chapter, Tariff Heading, or Tariff Sub-Heading (CC, CTH, CTS)

Chemical Reaction Rule (CR)

RVC40: Goods with materials no less than 40% originated in RCEP.

CC: Goods changed in two-digit HS code.

CTH: Goods changed in four-digit HS code.

CTSH: Goods changed in six-digit HS code.

CR: Goods undergone chemical reaction process.

វិធានដើមកំណើតទំនិញ

សម្រាប់ការនាំចេញក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងអាស៊ី

ហេតុអ្វីបានជាវិធានដើមកំណើតទំនិញ

ចាំបាច់ក្នុងការចេញ

កំណត់ថាសណាជា
អ្នកទទួលបានផលប្រយោជន៍
ពិតប្រាកដ

បែងចែករវាងពន្ធអនុគ្រោះ
និងពន្ធទូទៅ

អ្វីដែលអ្នកនាំចេញត្រូវដឹង ដើម្បី កំណត់វិធានប្រភពដើមទំនិញ?

ឯកសារចាំបាច់សម្រាប់នាំចេញ

- អញ្ជាញបញ្ជីដឹកជញ្ជូន
- តារាងវេចខ្ចប់
- វិក្កយបត្រពាណិជ្ជកម្ម
- វិញ្ញាបនបត្រធានារ៉ាប់រង
(ប្រសិនបើបានទាមទារដោយអ្នកទិញ)
- វិញ្ញាបនបត្រប្រភពដើមទំនិញ
(ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម)
- វិញ្ញាបនបត្រ អនាម័យនិងភូតតាមអនាម័យ
សម្រាប់ទំនិញកសិកម្ម
(ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ)
- ប្រតិវិធីទំនិញ

សូមស្នើសុំទំនិញដើម្បីទាញយកឯកសារ

រៀបចំដោយ

ការផ្តល់សច្ចាប័ន

របស់ប្រទេសសមាជិកអាស៊ី

ប្រទេសសមាជិកអាស៊ី ដែលបានផ្តល់សច្ចាប័នរួចរាល់

- ប្រូយណេ
- ម៉ាឡេស៊ី
- ថៃ
- ចិន
- កូរ៉េខាងត្បូង
- កម្ពុជា
- មីយ៉ាន់ម៉ា
- វៀតណាម
- ជប៉ុន
- ឡាវ
- សិង្ហបុរី
- អូស្ត្រាលី
- នូវែលសេឡង់

ប្រទេសសមាជិកអាស៊ី ដែលមិនទាន់បានផ្តល់សច្ចាប័ន

- ឥណ្ឌូនេស៊ី
- ហ្វីលីពីន

តើនីតិវិធីអ្វីខ្លះដើម្បីទទួលបាន វិញ្ញាបនបត្រប្រភពដើមទំនិញ?

ទំនិញដែលបានកកើតទាំងស្រុង
ឬទទួលបានទាំងស្រុង

ឬ

ទំនិញដែលត្រូវបានផលិតទាំងស្រុង
ពីវត្ថុធាតុមានដើមកំណើត
ពីសមាជិកណាមួយ ឬច្រើននៃអាស៊ី

ឬ

វិធានដាក់លាក់សម្រាប់ផលិតផល

សមាសធាតុតម្លៃ
តំបន់ $\geq 40\%$
(RVC40)

ការផ្លាស់ប្តូរចំណាត់ថ្នាក់
បន្ទាត់ពន្ធកម្ម
(CC, CTH, CTSH)

វិធានប្រតិកម្មគីមី
(CR)

- RVC40:** ទំនិញដែលមានធាតុផ្សំក្នុងតំបន់អាស៊ីមិនតិចជាង 40%
- CC:** ទំនិញដែលត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរលេខកូដ HS ២ខ្ទង់
- CTH:** ទំនិញដែលត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរលេខកូដ HS ៤ខ្ទង់
- CTSH:** ទំនិញដែលត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរលេខកូដ HS ៦ខ្ទង់
- CR:** ទំនិញដែលបានឆ្លងកាត់ដំណើរការប្រតិកម្មគីមី

ការព្យាករ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា ពី ៥,៣ % ក្នុងឆ្នាំ២០២២ និង ៦,៥% ក្នុង ឆ្នាំ២០២៣¹

ប្រភព៖ Asian Development Bank

សេដ្ឋកិច្ច ត្រូវបានព្យាករថានឹងមានកំណើន ពី ៥,៣ % នៅឆ្នាំ២០២២ និង ៦,៥% នៅឆ្នាំ ២០២៣។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៃដៃគូពាណិជ្ជកម្ម សំខាន់ៗ នឹងបន្តគាំទ្រដល់សន្ទុះខ្លាំងនៃការនាំ ចេញទំនិញរបស់កម្ពុជា និងរំហូរនៃការវិនិយោគ ផ្ទាល់ពីបរទេស។ ទិន្នផលឧស្សាហកម្មត្រូវបានគេ រំពឹងថានឹងកើនឡើងពី ៨,១% ក្នុងឆ្នាំ២០២២ និង ៩,១% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ កំណើននៃផ្នែកសម្លៀក បំពាក់ ទំនិញធ្វើដំណើរ និងស្បែកជើងនឹងត្រូវបាន ជំរុញដោយតម្រូវការខាងក្រៅដ៏រឹងមាំ ដែលគាំទ្រ ដោយការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងនៃការបញ្ជាទិញពីប្រទេស ចិន និងប្រទេសជិតខាង។ កំណើននេះក៏នឹងត្រូវ បានជំរុញដោយការអនុវត្តនៃយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យសម្លៀកបំពាក់ ស្បែកជើង និងទំនិញធ្វើ ដំណើរ ដើម្បីបង្កើនការប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងផ្នែក នេះ។ កំណើននៃផលិតកម្មមិនមែនកាត់ដេរគួរតែ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីតម្រូវការខាងក្រៅដ៏រឹងមាំ ដែលត្រូវបាន គាំទ្រដោយកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ជាមួយ ប្រទេសចិននិងកូរ៉េខាងត្បូង និងច្បាប់វិនិយោគ ថ្មី។ ទិន្នផលកសិកម្មត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងកើន ឡើងក្នុងអត្រា ១,២% លើសពីការព្យាករ។ **ចុចទី នេះដើម្បីអានបន្ថែម**

¹ បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និង អេឡិចត្រូនិក ជាគន្លឹះសំខាន់សម្រាប់ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា²

ប្រភព៖ Khmer Times

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ បានបើកកិច្ច ប្រជុំមួយ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ ការអភិវឌ្ឍវិស័យយានយន្ត និងអេឡិចត្រូនិករបស់ កម្ពុជា។ បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំនេះ ឯកសារចំនួនពីរត្រូវ បានរៀបចំឡើង។ ឯកសារទីមួយគឺ “ផែនទីបង្ហាញ ផ្លូវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងការទាក់ទាញការវិនិយោគ ក្នុងវិស័យយានយន្ត” ដែលកំណត់គោលដៅ អភិវឌ្ឍន៍វិស័យយានយន្តរបស់កម្ពុជា ហើយភ្ជាប់ ទៅនឹងខ្សែច្រវាក់តម្លៃក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក និងមានបំណងលើកកម្ពស់ការផលិតគ្រឿងបន្តុច យន្តដែលស្មុគស្មាញជាងមុន និងមានតម្លៃបន្ថែម កាន់តែខ្ពស់។ ឯកសារទីពីរគឺ “ផែនទីបង្ហាញផ្លូវ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងការទាក់ទាញការវិនិយោគ ក្នុងវិស័យអេឡិចត្រូនិក” ដែលមានគោលបំណង ផលិតគ្រឿងបន្តុចអេឡិចត្រូនិកយ៉ាងទូលំទូលាយ សមាសធាតុពាក់កណ្តាលសម្រេច ផលិតផល ដំឡើងបន្ទាប់ និងផលិតផលដែលបានដំឡើង យ៉ាងពេញលេញ ដើម្បីបម្រើទីផ្សារនាំចេញក្នុង តំបន់ និងពិភពលោក។ **ចុចទីនេះដើម្បីអានបន្ថែម**

² បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

ពាណិជ្ជកម្មត្រីមាសទី១របស់កម្ពុជា ស្ទុះឡើងវិញដោយសារតែ ការដោះស្រាយវិបត្តិកូវីដ-១៩ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី^៣

ប្រភព៖ Khmer Times

ការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលចំពោះវិបត្តិកូវីដ-១៩ និងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីផ្សេងៗ បានជួយជំរុញពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិរបស់កម្ពុជានៅក្នុងត្រីមាសទី១នៃឆ្នាំនេះ។ តាមរបាយការណ៍ចុងក្រោយរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករបានឱ្យដឹងថា ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិរបស់កម្ពុជាបានកើនដល់ ១៣,១ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងអំឡុងខែមករាដល់ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ កើនឡើង ៩,១% បើធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាកាលពីឆ្នាំមុន។ របាយការណ៍បានបង្ហាញថា ទំហំនាំចេញកើនដល់ ៥,៧ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក គឺកើនឡើង ២៥,៧% ហើយទំហំនាំចូលមានតម្លៃ ៧,៤ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក គឺធ្លាក់ចុះ ០,៩%។ **ចុចទីនេះដើម្បីអានបន្ថែម**

គល់ស្លឹកគ្រែពូជត្រូវដាំត្រៀមនាំចេញទៅកាន់កាណាដាឆាប់ៗនេះ

ប្រភព៖ Cambonomist

ស្លឹកគ្រែប្រភេទ «ភ្លុកដំរី» កំពុងមានតម្រូវការទីផ្សារខ្លាំងទាំងទីផ្សារក្នុងស្រុក និងការនាំចេញពិសេសទីផ្សារនៅប្រទេសថៃ ដែលកន្លងមក ថៃមានតម្រូវការស្លឹកគ្រែប្រភេទភ្លុកដំរីនេះពីកម្ពុជា រហូតដល់ ១០០តោន ក្នុងមួយសប្តាហ៍។ បច្ចុប្បន្ននេះ សហគមន៍ដាំស្លឹកគ្រែនេះ ក៏កំពុងត្រៀមនាំចេញទៅប្រទេសកាណាដាផងដែរ ដោយសារដំណើរការនៃការនាំចេញស្លឹកគ្រែប្រភេទនេះទៅទីផ្សារថៃត្រូវបានរំខានដោយសារតែការផ្ទុះឡើងនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ប្រភេទអូមីក្រុង។ លោក នាក់ ភា ប្រធានសហគមន៍ស្នូលទ្រេតបានលើកឡើងថា គល់ស្លឹកគ្រែភ្លុកដំរីសម្រាប់នាំចេញទៅទីផ្សារកាណាដា មានតម្លៃ ១,៨០០រៀល ក្នុងមួយគីឡូក្រាម ដែលតម្លៃសហគមន៍ទិញពីកសិករគឺ ១,២០០រៀល ក្នុងមួយគីឡូក្រាម។ តម្លៃនេះហាក់មិនទាន់ផ្តល់ផលចំណេញដល់អ្នកនាំចេញនៅឡើយ ដោយសារតែចំណាយលើថ្លៃដើមនៅមានអាត្រាខ្ពស់នៅឡើយ។ **ចុចទីនេះដើម្បីអានបន្ថែម**

³ បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

Cambodia Growth Projection At 5.3% in 2022 And 6.5% in 2023

Source: [Asian Development Bank](#)

The economy is forecast to grow by 5.3% in 2022 and 6.5% in 2023. Growth in the economies of major trading partners will continue to support the strong momentum of Cambodia's merchandise exports and inflows of foreign direct investment. Industry output is expected to grow by 8.1% in 2022 and 9.1% in 2023. Growth in the garments, travel goods, and footwear segment will be driven by strong external demand supported by a relocation of orders from the People's Republic of China and neighboring countries. This growth will also be buoyed by the implementation of the Garments, Footwear and Travel Goods Development Strategy to raise competitiveness in this segment. Growth of non-garment manufacturing should reflect expected strong external demand supported by recent free trade agreements with the People's Republic of China and the Republic of Korea and a new investment law. Agriculture output is expected to grow at 1.2% over the forecast horizon. [Click here to read more](#)

Auto, Electronics Development Key for Cambodia's Growth

Source: [Khmer Times](#)

The Ministry of Economy and Finance held a meeting to discuss a roadmap for developing Cambodia's automotive and electronics sectors. Following the meeting, two documents were prepared. First, the 'Roadmap for the Development and Attraction of Investment in the Automotive Sector' targets the development of Cambodia's automotive sector and links it to the regional and global value chain. It intends to promote the production of more complex vehicle components and higher value-added. Second, the 'Roadmap for the Development and Attraction of Investment in the

Electronics Sector' which aims to produce a wide range of electronic components, semi-finished components, sub-assembled products and fully assembled products to serve the regional and global export markets. [Click here to read more.](#)

Cambodia's Q1 Trade Jumps on Covid-19 Handling, FTAs

Source: [Khmer Times](#)

The government's effective handling of the Covid-19 crisis and various Free Trade Agreements (FTAs) helped boost Cambodia's international volume in the first quarter of this year. The Kingdom's international trade reached \$13.1 billion during the January-March period in 2022, up 9.1 percent compared to the same period last year, according to the General Department of Customs and Excise (GDCE)'s latest report. The export volume reached \$5.7 billion, up 25.7 percent, and the import volume was valued at \$7.4 billion, a slight drop of 0.9 percent, the report said. [Click here to read more](#)

Ivory Lemongrass Ready to Reach Canada's Market Soon⁴

Source: [Cambonomist](#)

Cambodia's "Ivory" lemongrass is in great demand in both domestic and foreign markets, especially in Thailand into which up to 100 tons per week from Cambodia were exported in the past. Presently, the lemongrass growing community is getting prepared for export to Canada as the demand in Thailand is facing turbulence due to the Omicron rise. According to Neak Phea, head of the Snuol Tret community, the price of lemongrass for export to Canada is 1,800 riel/kg, only 600 riel/kg over the 1,200 riel/kg the community buys from farmers. As such, the profit margin for traders from this lemongrass product is not remarkable yet as the production cost is still relatively high. [Click here to read more](#)

---

⁴ Unofficial translation

សង្គ្រាមអ៊ុយក្រែននាំឱ្យ អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក កាត់បន្ថយការព្យាករកំណើន នៃពាណិជ្ជកម្មសកលសម្រាប់ឆ្នាំនេះ

ប្រភព៖ BBC

លោកជំទាវ អូកូនចូ អ៊ីវ៉ាឡា អគ្គនាយិកានៃអង្គការ WTO បានមានប្រសាសន៍ថា ការព្យាករកំណើន ៤,៧% កន្លងទៅត្រូវបានកាត់បន្ថយមកនៅត្រឹមតែ ២,៥% ដោយសារតែ “ផល ប៉ះពាល់នៃសង្គ្រាម និងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនានា” ការកាត់បន្ថយនេះ ក៏ត្រូវបានភ្ជាប់ទៅនឹងបញ្ហាដែលកំពុងបន្តកើតមាន នៃខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកលដែលជាលទ្ធផលនៃជំងឺរាតត្បាត។ លោកជំទាវបន្តថា ការរំខាននេះអាចបង្កឱ្យម្ហូបអាហារមានតម្លៃថ្លៃ “ការព្រួយបារម្ភរបស់ខ្ញុំ គឺយើងមានវិបត្តិម្ហូបអាហារដែលកំពុងកើតមាន”។ លោកជំទាវ បានព្រមានថា “ខ្ញុំពិតជាព្រួយបារម្ភអំពីភាពអត់ឃ្លាន ជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសក្រីក្រ ដែលយ៉ាងហោចណាស់អាចមានលទ្ធភាពទិញវាបាន”។ វិស័យពាណិជ្ជកម្មបានក្លាយជាឧបករណ៍សំខាន់ ដែលប្រទេសជាច្រើនបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីដាក់សម្ពាធលើ លោកប្រធានាធិបតី វ៉ូឌីម៉េ ពូទីន លើការឈ្លានពានប្រទេសអ៊ុយក្រែន។ ប្រទេសអ៊ុយក្រែន បានកាត់ផ្តាច់ចំណងសេដ្ឋកិច្ចជាមួយ ប្រទេសរុស្ស៊ី និងនាំឱ្យមានការអំពាវនាវឱ្យព្យួរប្រទេសរុស្ស៊ី ពីសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ព្រោះសង្គ្រាម។ ទោះបីយ៉ាងណា ពុំមានប្រទេសណាមួយ ត្រូវបានបណ្តេញចេញពី WTO នោះទេ នេះជាអ្វីមួយ

ដែលអគ្គនាយិកាបាន លើកឡើង “មិនមែនជារឿងងាយស្រួលធ្វើទេ” លោកជំទាវបានមានប្រសាសន៍ថា ពុំមានយន្តការណាមួយ ដើម្បីបណ្តេញប្រទេសរុស្ស៊ីចេញនោះទេ ទោះជា មេធាវីពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិល្បីៗមួយចំនួនមិនយល់ស្របក៏ដោយ។ ចុចទីនេះដើម្បីអានបន្ថែម

សកលភាវូបនីយកម្ម មិនដំណើរការក្នុងយុគសម័យនៃអសន្តិសុខ យើងត្រូវការដំណោះស្រាយក្នុងស្រុកបន្ថែមទៀត

ប្រភព៖ The Guardian

ស្ថាប័នមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិក្នុងសប្តាហ៍នេះ បានចេញការព្រមានពីហានិភ័យនៃសង្គ្រាមដែលបង្កើនល្បឿន ឱ្យមានការបែងចែកពិភពលោកទៅជាប្លុកសេដ្ឋកិច្ចគូប្រជែង។ ស្ថាប័ននេះមានការព្រួយបារម្ភពីហានិភ័យ នៃការវិលត្រលប់ទៅកាន់ទស្សវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៣០ ដោយបារម្ភពីនិន្នាការពេលបច្ចុប្បន្ន ឆ្ពោះទៅរកការដកសកលភាវូបនីយកម្មដែលជាលទ្ធផល នាំឱ្យរបាំងពាណិជ្ជកម្មមានការកើនឡើង ប្រទេសជាច្រើនអនុវត្តស្តង់ដារបច្ចេកវិទ្យារៀងៗខ្លួន ហើយនិងការលេចឡើងនូវរូបិយប័ណ្ណបម្រុងជាគូប្រជែង នឹងរូបិយប័ណ្ណដុល្លារអាមេរិក។ ភាពខុសឆ្គង គឺត្រង់ថាការមើលឃើញសកលភាវូបនីយកម្ម ដូចទៅនឹងពហុភាគីនិយមជាជាងកត្តាជាក់លាក់ណាមួយ នៃមូលធននិយមអន្តរជាតិដែលបានកើតពីទស្សវត្សរ៍ តាំងពីការដួលរលំនៃលទ្ធិកុម្មុយនិស្ត។ ប៉ុន្តែដោយហេតុផលមួយចម្បងសម្រាប់ពិចារណាឡើងវិញ នៃសកលភាវូបនីយកម្ម

⁵ បកប្រែក្រៅផ្លូវការ

គឺនយោបាយ ក្នុងយុគសម័យនៃអសន្តិសុខ បានឈានមកដល់ ហើយវាបានជំរុញឱ្យមានប្រតិកម្មដែលអាចព្យាករបាន ពីអ្នកបោះឆ្នោតដែលមិនសប្បាយចិត្តអំពីការកើនឡើងថ្លៃរស់នៅ ការធ្លាក់ចុះកម្រិតជីវភាព និងការកើនឡើងវិសមភាព។

ចុចទីនេះដើម្បីអានបន្ថែម

ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម រវាងប្រទេសចិនជាមួយសមាជិកអាស៊ីប អាហ្វហានទូរកំណើនល្អ

ប្រភព៖ Xinhua

ចាប់តាំងពី កិច្ចព្រមព្រៀងដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់(អាស៊ីប) ចូលជាធរមាននៅដើមឆ្នាំនេះ យោងតាមទិន្នន័យផ្លូវការចុងក្រោយរបស់អគ្គរដ្ឋបាលគយ បានបង្ហាញថាការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម រវាងប្រទេសចិន និងសមាជិក១៤ទៀតនៃអាស៊ីប មានការកើនឡើង ៦,៩% ធៀបនឹងឆ្នាំមុន ឬប្រមាណ ៤៤៨,៦ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក ក្នុង ត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២២ ស្មើនឹង ៣០,៤% នៃតម្លៃពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិសរុបរបស់ប្រទេសចិន។ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីដ៏ធំនេះ នឹងបង្កើតបរិយាកាសពាណិជ្ជកម្ម ដ៏អនុគ្រោះបំផុតមួយសម្រាប់តំបន់ ដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនេះបានចូលជាធរមានចំនួន ១២ប្រទេស ក្នុងចំណោម ១៥ប្រទេស នៃសមាជិកហត្ថលេខី ក្នុងនោះ ១០ប្រទេស បានចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ និងចំនួន ២ប្រទេសទៀត គឺកូរ៉េខាងត្បូង និងម៉ាឡេស៊ី បានចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី០២ ខែកុម្ភៈ និងទី១៨ ខែមីនា ជាបន្តបន្ទាប់។

ចុចទីនេះដើម្បីអានបន្ថែម

ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការប្តេជ្ញាចិត្តបណ្តោះអាសន្នភាពជាគោលដៅនៃអាស៊ីប

ប្រភព៖ East Asia Forum

ការចុះហត្ថលេខា ការផ្តល់សច្ចាប័ន និងការចូលជាធរមាន នៃកិច្ចព្រមព្រៀងដៃគូសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់ជ្រុងជ្រោយតំបន់(អាស៊ីប) មិនមែនជាគោលដៅចុងក្រោយរបស់សមាជិកនោះទេ។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បង្កើតឡើងតាមវិធីអាស៊ាន ដែលមានន័យថាប្រទេសជាសមាជិកទាំងអស់ ជាពិសេសសមាជិកដែលមិនមែននៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន ចាំបាច់ត្រូវធ្វើឱ្យកិច្ចព្រមព្រៀងនេះមានការវិវត្តប្រកបដោយភាពរស់រវើក ដើម្បីធានាការពារផលប្រយោជន៍ នៃរបបពាណិជ្ជកម្ម អាស្រ័យលើវិធានជាមូលដ្ឋាន។ ភូមិសាស្ត្រនយោបាយ គឺជាប្រធានបទដែលកំពុងតែគ្របដណ្តប់ក្នុងការជជែកវែកញែក ពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយ តាមបណ្តាប្រទេសមួយចំនួនរួមមានប្រទេសជប៉ុនផងដែរ។ មតិជាច្រើនបានអះអាងពីការបញ្ចប់នៃសម័យសកលភាវូបនីយកម្មដែលធ្វើឱ្យការពិភាក្សាអំពីកិច្ចការសេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋ និងសន្តិសុខសេដ្ឋកិច្ច បានក្លាយជាចំណុចស្នូល។

ចុចទីនេះដើម្បីអានបន្ថែម

ការជួញដូរប្រេងនៅកើនឡើងបន្តបន្តពី មានការបញ្ចេញប្រេងនៅអាមេរិកដែល បានស្កុកទុក

ប្រភព៖ S&P Global Commodity Insights

ការជួញដូរប្រេងនៅបានកើនឡើងខ្ពស់ នៅ តំបន់អាស៊ីនៅព្រឹកថ្ងៃទី២១ ខែមេសា នៅក្នុង ចំណោមមូលដ្ឋានផ្គត់ផ្គង់ដែលមានតិចតួច ដោយ មានសន្ទុះកើនឡើងពីការបញ្ចេញប្រេងនៅ និង សន្និធិប្រេងអាមេរិក កាលពីសប្តាហ៍មុន។ យោង តាមទិន្នន័យរបស់រដ្ឋបាលព័ត៌មានថាមពលអាមេរិក កាលពីថ្ងៃទី២០ ខែមេសា បានបង្ហាញថាសន្និធិ ប្រេងនៅពាណិជ្ជកម្ម របស់អាមេរិកសរុប បានធ្លាក់ ចុះចំនួន៨,០២ លានបារ៉ែល មកនៅត្រឹមតែ ៤១៣,៧៣លានបារ៉ែល ក្នុងសប្តាហ៍ថ្ងៃទី១៥ ខែ មេសា ដែលមានការធ្លាក់ចុះជិត១៥% ពីកម្រិត មធ្យមប្រាំឆ្នាំក្នុងអំឡុងពេលដូចគ្នានេះ។ ការធ្លាក់ ចុះនេះកើតឡើងស្របពេលដែលការនាំចេញប្រេង នៅរបស់អាមេរិក កើនឡើងចំនួន ២,០៩លាន បារ៉ែលក្នុង១ថ្ងៃ ដែលកើនឡើងរហូតដល់៤,២៧ លានបារ៉ែលក្នុង១ថ្ងៃ ដែលជាចំនួនខ្ពស់បំផុតតាំង ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០។ ជារួម សន្និធិប្រេងទូទាំង ប្រទេស បានធ្លាក់ចុះចំនួន ២,៦៦ លានបារ៉ែល មកនៅត្រឹមតែ ១០៨,៧៤លានបារ៉ែល។ **ចុចទី នេះដើម្បីអានបន្ថែម**

ជម្លោះសម្រេចជកថានៈ “ប្រជាជាតិដែល ទទួលបានការអនុគ្រោះបំផុត” ពីរុស្ស៊ីជា ផ្លូវការ

ប្រភព៖ Asia News Network

កាលពីថ្ងៃពុធ ទី២០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២ រាជរដ្ឋាភិបាលជប៉ុន បានដកថានៈពាណិជ្ជកម្ម “ប្រជាជាតិដែលទទួលបានការអនុគ្រោះបំផុត” ពី រុស្ស៊ី ចំពោះការឈ្លានពានរបស់រុស្ស៊ីលើអ៊ុយក្រែន។ ការដកថានៈពាណិជ្ជកម្មនេះ អនុវត្តចំពោះតែលើ ពន្ធគយនៃគ្រប់ការនាំចូលរបស់រុស្ស៊ី ដែលអនុញ្ញាត ឱ្យទីក្រុងតូក្យូ ដំឡើងពន្ធកាន់តែខ្ពស់លើគ្រប់ ទំនិញទាំងអស់របស់រុស្ស៊ី។ សេចក្តីសម្រេចរបស់ ជប៉ុននេះ ធ្វើឡើងស្របពេលជាមួយអាមេរិក និង ប្រទេសសមាជិក G7 ។ ក្នុងខែមីនា ការអនុវត្ត ទណ្ឌកម្មលើរុស្ស៊ី បានធ្វើឱ្យការនាំចេញរបស់ជប៉ុន ទៅកាន់រុស្ស៊ីធ្លាក់ចុះប្រមាណ ៣២% ខណៈការ នាំចូលកើនឡើងប្រមាណ៩០%។ ប្រមាណ២ ភាគ៣ទាក់ទងនឹងការនាំចូលថាមពល ជាមួយនឹង ការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង ក្នុងការនាំចូលឧស្ម័ន ធម្មជាតិ ប្រេង និងធូលីថ្ម។ គួរឱ្យកត់សម្គាល់ផង ដែរ ជប៉ុនកំពុងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងកិច្ច ខិតខំប្រឹងប្រែងអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងរុស្ស៊ី ដោយសារ ការព្រួយបារម្ភពីផលប៉ះពាល់ នៃការឈ្លានក្នុង តំបន់អាស៊ីបូព៌ា ដែលយោធាចិនមានការកើន ឡើង ដែលមិនអាចបដិសេធបាន។ **ចុចទីនេះ ដើម្បីអានបន្ថែម**

The Ukraine War Has Led WTO to Cut Its Global Trade Growth Forecast for This Year

Source: BBC

The previous 4.7% growth forecast has been cut to 2.5% due to "the impact of the war and related policies", said WTO boss Dr Ngozi Okonjo-Iweala. The cut is also linked to continuing global supply chain problems that started as a result of the pandemic. "I'm truly worried about looming hunger, particularly in poor countries that can least afford it," Dr Okonjo-Iweala warned. Trade has become a key tool many countries have used to pressure President Vladimir Putin over his decision to invade Ukraine. Ukraine has cut economic ties with Russia and led calls for it to be suspended from the WTO because of the war. However, no country has ever been expelled from the WTO, something the Director-General said is "not an easy thing to do". She says there is no mechanism to kick Russia out despite some leading international trade lawyers disagreeing.

[Click here to read more](#)

Globalization Not Working – In an Age of Insecurity, We Need More Local Solutions

Source: The Guardian

The International Monetary Fund issued a warning about the risk of the war accelerating the fragmentation of the world into rival economic blocs. The IMF is worried about the risk of a return to the 1930s. It fears the current trend towards deglobalization will result in trade barriers going up, countries adopting their own technological standards – and rival reserve currencies emerging to challenge the supremacy of the US dollar. The mistake is to see globalisation as synonymous with multilateralism rather than the particular variant of international capitalism that has emerged in the three decades since the collapse of communism. But the prime reason for the rethink of globalisation is political. The age of insecurity has arrived and it has prompted a predictable backlash from voters

unhappy about the rising cost of living, falling living standards and rising inequality.

China's Trade with RCEP Members Sustains Steady Growth

Source: Xinhua

Trade between China and members of the Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) has seen steady growth since the trade agreement took effect at the beginning of this year, the latest official data showed. According to the General Administration of Customs (GAC), China's trade with the other 14 member states expanded 6.9 percent year on year to 2.86 trillion yuan (about 448.6 billion U.S. dollars) in the first quarter of 2022, accounting for 30.4 percent of China's total foreign trade value. The world's largest free trade pact is believed to create a more favorable trade environment in the region. The free trade pact initially entered into force for 10 members on January 01, 2022, followed by South Korea and Malaysia on February 02 and March 18. Up to now, the agreement is effective for 12 of its 15 signing members.

A Framework for Ongoing Commitments to RCEP Success

Source: East Asia Forum

For member states of the Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) its signing, ratification and being in effect are by no means the final goal. RCEP is designed in the 'ASEAN Way', meaning members must make it a living and evolving agreement if it is going to help successfully defend the rules-based trading regime. In particular, continuous commitment to RCEP by non-ASEAN member states will be key. Recent policy debates in countries including Japan have been dominated by geopolitics. Discussions of economic statecraft and economic security have taken centre stage and many proclaim the end of the era of globalisation. [Click here to read more](#)

Crude Oil Futures Climb after Draws in US Crude, Product Stocks

Source: S&P Global Commodity Insights

Crude oil futures were higher in mid-morning Asian trade April 21 amid still tight supply fundamentals, with sentiment receiving an extra boost from draws in US crude and product stocks last week. Total US commercial crude stocks fell 8.02 million barrels to 413.73 million barrels in the week ended April 15, US Energy Information Administration data showed April 20, leaving inventories nearly 15% behind the five-year average for this time of the year. The draws come as US crude exports surged 2.09 million b/d to 4.27 million b/d, the highest since March 2020. Further, nationwide distillate stocks fell 2.66 million barrels to 108.74 million barrels. [Click here to read more](#)

Japan Formally Revokes Russia's 'Most Favored Nation' Status

Source: Asia News Network

Japan formally revoked Russia's "most favored nation" trade status Wednesday over its invasion of Ukraine. The revocation of the trade status applies to tariffs on all Russian imports, allowing Tokyo to impose higher duties on such products. It followed a decision along with the U.S. and other Group of Seven member nations. In March, as sanctions took hold, Japan's exports to Russia fell nearly 32% but imports surged nearly 90%. Nearly two-thirds of that was energy related, with sharp increases in imports of natural gas, oil and coal. Japan is taking a greater role in the international effort against Russia because of concerns about the impact of the invasion in East Asia, where China's military has grown increasingly assertive. [Click here to read more](#)

កម្មសិទ្ធិរួម និងការបំពានច្បាប់ស្តីពីការ ប្រកួតប្រជែង

ដោយលោក កែវ ប៊ុនថេង
ប្រធានការិយាល័យច្បាប់ពាណិជ្ជកម្ម
នាយកដ្ឋាននីតិកម្ម

កម្មសិទ្ធិរួម កើតឡើងនៅពេលវិនិយោគិន កាន់កាប់ភាគហ៊ុនភាគច្រើន ទន្ទឹមនឹងនោះ បាន នឹងកំពុងកាន់កាប់មូលបត្រភាគហ៊ុនភាគតិច ឬ ផលប្រយោជន៍នានានៃកម្មសិទ្ធិ នៅក្នុងក្រុមហ៊ុន ដែលកំពុងប្រកួតប្រជែងគ្នា។ កម្មសិទ្ធិរួម ឬអាច ហៅថា ការកាន់កាប់ភាគហ៊ុនខ្សែដេក គឺជាការរារាំង មួយ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការអនុវត្តរបស់វិនិយោគិន ជាច្រើន ដែលកាន់កាប់តួនាទីវិនិយោគនៅក្នុង ក្រុមហ៊ុនជាច្រើន ដែលមានការប្រកួតប្រជែងគ្នា ក្នុងវិស័យតែមួយ។

ដោយសារភាពស្មុគស្មាញជាសារវន្ត មកទល់ ពេលនេះ មានការពិភាក្សាដេញដោលជាច្រើន ក្នុង ចំណោមអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការប្រកួតប្រជែង។ ជាក់ស្តែង គណៈកម្មការអឺរ៉ុបបានយកចិត្តទុកដាក់ យ៉ាងខ្លាំង លើបញ្ហាកម្មសិទ្ធិរួមនេះ នៅក្នុងករណី ចំនួនពីរពាក់ព័ន្ធនឹងក្រុមហ៊ុនរួមទុនល្បីៗ រួមមាន ករណី Dow/Dupont (២០១៧) និងករណី Bayer/Monsanto (២០១៨)។ គណៈកម្មការ ពាណិជ្ជកម្មសហព័ន្ធរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ក៏បាន បើកសវនាការលើករណីកម្មសិទ្ធិរួមកន្លងមក ដែល បង្កឱ្យមានប្រតិកម្មជាច្រើនពីវិនិយោគិន និងក្រុម ហ៊ុនផ្តល់សេវាកម្មសន្ទស្សន៍នានា ហើយបញ្ហា កម្មសិទ្ធិរួម និងផលប៉ះពាល់របស់វា ក៏បានក្លាយ ជាប្រធានបទក្តៅ នៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាតុល្យរបស់

អង្គការ OECD កាលពីចុងឆ្នាំ២០១៧ កន្លងទៅ។ បច្ចុប្បន្ននេះ បញ្ហាកម្មសិទ្ធិរួមបានក្លាយជាប្រធាន បទដ៏សំខាន់ នៅក្នុងបណ្តាប្រទេសជាច្រើន ដែល បានដាក់ឱ្យអនុវត្តច្បាប់ស្តីពី កិច្ចការប្រកួតប្រជែង រួចហើយ ស្របពេលដែលបញ្ញវន្ត និងអ្នកអនុវត្ត ច្បាប់ បង្ហាញក្តីបារម្ភកាន់តែច្រើនអំពីផលប៉ះពាល់ នៃកម្មសិទ្ធិរួម នៅក្នុងកិច្ចការប្រកួតប្រជែង។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ទទ្ទឹមករណ៍មួយចំនួនបង្ហាញថា កម្មសិទ្ធិរួម តែងតែបង្កជាការរំលោភបំពានលើ ច្បាប់ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង។

ផ្អែកលើទ្រឹស្តីនៃឥទ្ធិពលសម្របសម្រួល កម្ម សិទ្ធិរួមអាចបង្កើតសក្តានុពលខ្ពស់ដល់ការយុបយិត គ្នារវាងកម្មសិទ្ធិកររួម ឬអ្នកគ្រប់គ្រងនៃក្រុមហ៊ុន ដែលមានកម្មសិទ្ធិរួម ឬទាំងពីរ។ ទ្រឹស្តីនេះបក ស្រាយថា កម្មសិទ្ធិរួមអាចលើកទឹកចិត្តដល់កម្ម សិទ្ធិកររួម ឱ្យជំរុញកិច្ចសម្របសម្រួល នៃផលបត្រ របស់ក្រុមហ៊ុននានា ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់កម្ម សិទ្ធិកររួមនោះ។ ជាគោលការណ៍ ក្នុងលក្ខខណ្ឌ ទីផ្សារមួយចំនួន (រួមមានតម្លាភាពនៃ ទីផ្សារ និង សភាគនៃផលិតផល) ឥទ្ធិពលសម្របសម្រួល កើតឡើងនៅពេលក្រុមហ៊ុនដែលមាន កម្មសិទ្ធិរួម ឬការទទួលបាន/ការទិញនៃកម្មសិទ្ធិ អាចបង្កើន លទ្ធភាពដល់ភាគីដែលចូលរួមទុន និងដៃគូប្រកួត ប្រជែងរបស់ពួកគេ ក្នុងការសម្របសម្រួលការធ្វើ ពាណិជ្ជកម្ម ឬវិនិយោគក្នុងរូបភាពដែលមិនមាន ការប្រជែងគ្នា តួយ៉ាងដូចជាការដំឡើងថ្លៃរួមគ្នា ជា ដើម។

ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ទ្រឹស្តីនៃឥទ្ធិពលឯកតោ ភាគី បង្ហាញថា ការកាន់កាប់ភាគហ៊ុនរួម អាចបង្ក ឱ្យមានការកើនឡើងនៃថ្លៃផលិតផល ឬសេវាកម្ម ក្នុងរយៈពេលខ្លី ព្រមទាំងការធ្លាក់ចុះនៃគុណភាព

ភាពចម្រុះ ឬនវានុវត្តន៍នៃផលិតកម្ម ដោយសារតែ ក្រុមហ៊ុនទាំងនោះ មិនទទួលបានការលើកទឹកចិត្ត ក្នុងការធ្វើនវានុវត្តន៍ ដើម្បីប្រជែងក្នុងទីផ្សារឡើយ។ ក្នុងស្ថានភាពនេះ ផលប៉ះពាល់ដែលកើតចេញពី ការប្រឆាំងការប្រកួតប្រជែងនេះ នឹងបង្កើតជា ទម្រង់នៃឥទ្ធិពលឯកតោភាគី (ឧ. កើតចេញពីការ ប្រតិបត្តិនៃក្រុមហ៊ុននីមួយៗ ដែលមានកម្មសិទ្ធិ រួម)។ ក្នុងទ្រឹស្តីនេះ ក្នុងបរិបទដែលម្ចាស់ភាគហ៊ុន នៃក្រុមហ៊ុនមួយ បាននឹងកំពុងកាន់កាប់ភាគហ៊ុន នៅក្នុងក្រុមហ៊ុនប្រកួតប្រជែងផ្សេងទៀត ម្ចាស់ ភាគហ៊ុនដែលមានកម្មសិទ្ធិរួមនេះ តែងរំពឹងទទួល បានផលប្រយោជន៍ពីក្រុមហ៊ុនប្រកួតប្រជែងផ្សេង ទៀតនោះ។ ក្នុងទិដ្ឋភាពនៃផលបត្រ សេណារីយ៉ូ នេះ នឹងលើកទឹកចិត្តអ្នកគ្រប់គ្រងក្រុមហ៊ុនផ្សេងៗ ដែលប្រជែងគ្នា ជាមួយក្រុមហ៊ុនរៀបរាប់ខាងលើ កាត់បន្ថយការប្រកួតប្រជែងគ្នានៅក្នុងទីផ្សារ។ អ្នក ដែលគាំទ្រទ្រឹស្តីឥទ្ធិពលឯកតោភាគីនេះ បានលើក ឡើងផងដែរថា ផ្នែកលើរចនាសម្ព័ន្ធនៃការកាន់ កាប់ភាគហ៊ុនរួម កម្មសិទ្ធិរួមទាំងនេះនឹងមាន លទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតឥទ្ធិពល លើការគ្រប់គ្រង ក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលមានកម្មសិទ្ធិរួមទាំងនោះ ដែល ធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនទាំងនោះ កាត់បន្ថយការប្រកួត ប្រជែងរវាងគ្នានិងគ្នា (តួយ៉ាងដូចជា ដំឡើងថ្លៃ ឬ កែប្រែធាតុផ្សំផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រកួតប្រជែង រួមមាន គុណភាព និងនវានុវត្តន៍ជាដើម) ដែល ករណីនេះ មិនអាចកើតឡើងចំពោះក្រុមហ៊ុនមាន កម្មសិទ្ធិរួមតែមួយឡើយ។ បន្ថែមលើសនេះ អ្នក គ្រប់គ្រងក្រុមហ៊ុនដែលមានកម្មសិទ្ធិរួម នឹងស្ថិត នៅក្រោម ឥទ្ធិពលរបស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុនរួមទាំង នោះ។ ឥទ្ធិពលនេះក៏អាចកើតឡើងនៅក្នុងយន្ត ការអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្មជាច្រើនទៀតរបស់ក្រុម ហ៊ុននោះ ក្នុងរូបភាពស្រដៀងគ្នា។

លើសពីនេះទៀត ក្នុងទ្រឹស្តីផលប៉ះពាល់ កម្មសិទ្ធិរួម អាចបង្កើនសក្តានុពលនៃការយុបយិត គ្នា រវាងកម្មសិទ្ធិរួម ថ្នាក់ដឹកនាំនៃក្រុមហ៊ុនដែល មានកម្មសិទ្ធិរួម ឬក៏ទាំងពីរ។ ក្នុងទ្រឹស្តីនេះ លទ្ធភាព នៃការកើតឡើងនៃការយុបយិតគ្នាជាចំហ អាច មានច្រើន ដោយសារតែកម្មសិទ្ធិរួមទាំងនោះ ទទួលបានការលើកទឹកចិត្ត ក្នុងការដើរតួជាអ្នក ដឹកនាំក្រុមហ៊ុនដែលមានកម្មសិទ្ធិរួម ក្នុងការ បង្កើតឥទ្ធិពលលើអ្នកគ្រប់គ្រងក្រុមហ៊ុន ដែលពួក គេបានដំឡើងថ្លៃផលិតផល និងសេវាកម្មនោះ (កម្មសិទ្ធិរួម ដើរតួជាមេក្លោង)។ បន្ថែមលើស នេះ កម្មសិទ្ធិរួម ក៏នឹងជំរុញការយុបយិតគ្នាជា សម្ងាត់ រវាងកម្មសិទ្ធិរួមទាំងនោះ ដោយហេតុថា កម្មសិទ្ធិរួមនេះ អាចបន្ស៊ីការលើកទឹកចិត្តដល់គូ ប្រជែងក្នុងការអនុវត្តកាតែល (Cartel)។ សេណា រីយ៉ូនេះ ជាលទ្ធផលនឹងបង្កឱ្យមានការយុបយិតគ្នា ជាចំហនៅថ្ងៃណាមួយ។

ដូចគ្នានេះដែរ ទ្រឹស្តីមីក្រូសេដ្ឋកិច្ចបានលើក ឡើងថា ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងវិស័យកាន់កាប់ដោយ វិនិយោគិនដែលមានភាគហ៊ុនជាន់គ្នា នឹងកាត់ បន្ថយការប្រកួតប្រជែងគ្នា។ នៅពេលវិនិយោគិន មានភាគហ៊ុនសាជីវកម្មលើសពីមួយ នៅក្នុងវិស័យ តែមួយ ពួកគេតែងរំពឹងពីភាពជោគជ័យនៃសាជីវ កម្មទាំងអស់នោះ ជាជាងជោគជ័យនៃសាជីវកម្ម តែមួយ (ទោះបីជាសាជីវកម្មខ្លះ មានប្រតិបត្តិការ ល្អប្រសើរឆ្ងាយជាងសាជីវកម្មខ្លះទៀតក៏ដោយ)។ ទ្រឹស្តីមីក្រូសេដ្ឋកិច្ចនេះលើកឡើងថា វិនិយោគិន នឹងលើកទឹកចិត្ត ទាំងជាចំហ និងមិនចំហ ឱ្យមាន សកម្មភាពប្រតិបត្តិការសាជីវកម្ម ដែលមិនមានការ ប្រកួតប្រជែងគ្នា ដែលនឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ ក្រុមហ៊ុនដែលពាក់ព័ន្ធ និងវិនិយោគិននៃក្រុមហ៊ុន ទាំងនោះ ខណៈសាធារណជន និងអ្នកប្រើប្រាស់

ទូទៅគឺជាអ្នកខាតបង់ចេញពីប្រតិបត្តិការដែលមិនមានការប្រកួតប្រជែងនេះ។ ឧទាហរណ៍ ការស្រាវជ្រាវជាក់ស្តែងលើវិស័យអាកាសចរណ៍ បានបង្ហាញថា ផលប៉ះពាល់នៃកម្មសិទ្ធិរួម គឺការធ្វើឱ្យថ្លៃសំបុត្រយន្តហោះសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ កើនឡើងពី ៣% ទៅ ៧% ធៀបនឹងតម្លៃប្រកួតប្រជែងធម្មតា។ បន្ថែមលើលទ្ធផលស្រាវជ្រាវនេះ ការសិក្សាជាក់ស្តែងថ្មីៗ (ក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍ Azar / Schmalz / Tecu ជាដើម) ក៏បានបង្ហាញថា បញ្ហាកម្មសិទ្ធិរួមនេះ អាចជះឥទ្ធិពលអាក្រក់ដល់ការប្រកួតប្រជែងទីផ្សារ ក្នុងវិស័យប្រមូលផ្តុំមួយចំនួន ជាពិសេសនៅក្នុងវិស័យអាកាសចរណ៍ធនាគារផ្តល់កម្ចីទូទៅ និងឱសថស្ថាន ជាដើម។ ច្បាស់ជាងនេះទៅទៀត ឯកសាររបស់ Elhauge និង Azar et al. បានផ្តល់ភស្តុតាងជាក់ស្តែងបន្ថែមលើវិស័យអាកាសចរណ៍ ដែលបង្ហាញថា កម្មសិទ្ធិរួមដែលកាន់កាប់ដោយវិនិយោគិនស្ថាប័នមួយចំនួននឹងធ្វើឱ្យខូចទ្រង់ទ្រាយ នៃកិច្ចការប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងរូបភាពជាច្រើន រួមទាំងការឡើងថ្លៃសំបុត្រផងដែរ។ Elhauge ក៏បានចេញផ្សាយឯកសារបន្ថែមស្តីពី ការកាន់កាប់ភាគហ៊ុនខ្សែដេក ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ដែលបង្ហាញថា ដោយមិនចាំបាច់ឱ្យមានការសម្របសម្រួល ឬការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា ការកាន់កាប់ភាគហ៊ុនខ្សែដេក នឹងធ្វើឱ្យអ្នកគ្រប់គ្រងសាជីវកម្មនោះ កាត់បន្ថយកម្រិតប្រកួតប្រជែងដូចនឹងកម្រិតនៃសិទ្ធិបោះឆ្នោត ឬការបោះឆ្នោតឡើងវិញក្នុងក្រុមហ៊ុនរបស់ពួកគេ ដែលធ្វើឱ្យប្រាក់ឈ្នួលរបស់នាយកប្រតិបត្តិ មិនសូវជាអាស្រ័យលើប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តរបស់ក្រុមហ៊ុនទេ តែផ្ដោតជាជាងលើដំណើរការឧស្សាហកម្មរួម។ សរុបមក ការសិក្សាទាំងនេះបានបញ្ជាក់ថា ក្នុងទីផ្សាររួមផ្តាច់មុខ (Oligopolistic Market) ដែលជាកន្លែងដែល

ដៃគូប្រកួតប្រជែងជាច្រើន មានភាគហ៊ុនរួមគ្នា៖ (១) តម្លៃអាចខ្ពស់ជាងមុន (២) ការយុបយិតគ្នាអាចកើតឡើងគ្រប់ពេល និង (៣) ការលើកទឹកចិត្តរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងអាស្រ័យ លើការដំណើរការឧស្សាហកម្មរួម ជាជាងប្រសិទ្ធភាពនៃប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមហ៊ុន។

នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ការសិក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែងចំនួនពីរ បានធ្វើឱ្យមានការជជែកវែកញែកគ្នាច្រើន អំពីឥទ្ធិពលប្រឆាំងការប្រកួតប្រជែង កើតចេញពីបញ្ហាកម្មសិទ្ធិរួម។ ឯកសារស្រាវជ្រាវអំពីទីផ្សារក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍អាមេរិក បានបង្ហាញថា នៅពេលកម្រិតនៃភាពជាកម្មសិទ្ធិរួមមានការកើនឡើង កម្រិតតម្លៃលក់រាយនៃសំបុត្រយន្តហោះក៏មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ឯកសារមួយទៀត ដែលសិក្សាពីវិស័យធនាគាររបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ក៏បានសន្និដ្ឋានស្រដៀងគ្នាថា អត្រាការប្រាក់ និងថ្លៃសេវាសម្រាប់ការដាក់ប្រាក់បញ្ញើធនាគារ មានកម្រិតខ្ពស់ នៅពេលកម្មសិទ្ធិរួម ត្រូវបានគេរកឃើញនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនទាំងនេះ។

សរុបសេចក្តីមក ទាំងទ្រឹស្តី និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនានា បានបញ្ជាក់ថា កម្មសិទ្ធិរួមអាចបង្កការរាំងស្ទះដល់កិច្ចការប្រកួតប្រជែង ក្នុងទីផ្សារពោលគឺទ្រឹស្តីនៃឥទ្ធិពលសម្របសម្រួល ទ្រឹស្តីនៃឥទ្ធិពលឯកតោភាគី ក៏ដូចជាទ្រឹស្តីនៃផលប៉ះពាល់។ ដើម្បីធ្វើការវិនិច្ឆ័យ ឱ្យកាន់តែប្រសើរលើឥទ្ធិពលប្រឆាំងនឹងការប្រកួតប្រជែងនៃកម្មសិទ្ធិរួម យើងត្រូវគិតគូរពីកត្តាមួយចំនួនដូចជា ផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ច រចនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារដែលពាក់ព័ន្ធ ឥទ្ធិពលលើការសម្រេចចិត្តរបស់អ្នកគ្រប់គ្រង លើការលើកទឹកចិត្ត និងតម្លៃ និងទិដ្ឋភាពពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតដែលទាមទារឱ្យមានការសិក្សាស្រាវជ្រាវជាក់ស្តែងបន្ថែមទៀត។

**COMMON OWNERSHIP AND COMPETITION
LAW'S INFRINGEMENTS**

By Mr. Keo Buntheng
Chief of Commercial Law Bureau
Department of Legal Affairs

Common ownership occurs where a common set of large, diversified financial investors simultaneously hold non-controlling minority equity shares or ownership interests in several competing firms (India Business Law Journal, 2020). The common ownership, sometimes referred to as horizontal shareholding, is a term that reflects the investment practice of many institutional investors to hold investment positions in more than one company competing in the same sector (Dallas., G, 2018).

Due to its complicated nature, there are various debates among competition authorities globally; for instance, the European Commission has taken common ownership into account in two recent high-profile merger cases, namely Dow / DuPont (2017) and Bayer / Monsanto (2018); the US Federal Trade Commission held a hearing on common ownership which led to strong reactions from investors and index providers; and the common ownership and its impact on competition was also a topic at the OECD roundtable discussion at the end of 2017. Currently, common ownership is one of the focus issues in countries where competition law exists as academicians and practitioners are increasingly concerned by the effect of common ownership on competition. With regards to its impact, it is believed that the common ownership always amounts to the infringements of the competition law based on some evidences and reasons below.

According to the theory of coordinated effects, common ownership could increase the potential for collusion among common owners or the managements of commonly owned firms, or both. It suggests that common ownership

could encourage the common owner to facilitate coordination by its portfolio of companies. In principle, the coordinated effects occur when, in the presence of given market conditions (e.g. market transparency, product homogeneity, etc.), the merger or acquisition increases the probability that, post-transaction, merging parties and their competitors, or the acquirer and its competitors may successfully be able to coordinate their behavior in an anticompetitive way, for example, by raising prices (FRAZZANI, S. et al, 2020).

Similarly, the theory of unilateral effects suggests that the common shareholding may lead to short-term price increases and a decline in quality, variety or innovation, due to fewer incentives to compete. In this regard, potential anticompetitive effects can present themselves in the form of unilateral effects (i.e. arise from the individual conduct of the commonly owned firms). Under such theory, by virtue of their simultaneous holdings in competitors' shares, common shareholders, unlike a single owner, have an interest in the profits of competitor firms whose shares they own. This may, from a portfolio standpoint, give them an incentive to prompt the management of these rival firms to engage in less vigorous competition in the relevant market. The proponents of the unilateral effects' theory argue that, by the very structure of the common shareholdings, common owners would also have the ability to influence the management of commonly owned firms to compete less with one another (e.g. by raising prices or negatively impacting other parameters of competition, such as quality or innovation) than would be the case under a single firm owner scenario. In addition, commonly owned firms' management would be receptive to such common shareholders' influence. Various corporate governance mechanisms could be the channels through which such influence is exercised (FRAZZANI, S. et al, 2020).

Furthermore, under the theory of harm, it is provided that common ownership increases the potential for collusion among common owners, managements of commonly owned firms, or both. Under this theory of harm, explicit collusion would become more likely, since common owners would have incentives to act as a conduit for commonly owned firms to influence managers of firms they own to raise prices (“common owners as a ringleader” theory of harm). In addition, common ownership can foster tacit collusion among common owners because it can align the incentives of competitors to run a stable cartel. This, in turn, can make explicit collusion more successful.

In the same regard, the microeconomic argument suggests that firms in a sector owned by overlapping sets of investors have reduced incentives to compete. When investors have more than one corporate holding within the same sector, it stands to reason that they hope all of these corporates are successful, not just one (even though some will inevitably perform better than others). This microeconomic theory suggests that investors, will encourage, explicitly or implicitly, anti-competitive practices that benefit the companies involved—and their investors—at the expense of consumers and the public good more generally. For instance, the empirical research on airline sector has suggested that the impact of common ownership was to inflate the cost airline tickets for consumers by 3-7% relative to normal competitive pricing. Echoing this finding, some recent empirical studies (the Azar / Schmalz / Tecu Airlines, etc) have concluded that common ownership may have a detrimental effect on market competition in certain concentrated sectors, particularly in airlines, retail banking and pharma. To be precise, the papers of Elhauge and Azar et al., produced empirical evidence focusing on the airline sector suggesting that common ownership by institutional investors results in distorted competition along several factors, including ticket prices. Elhauge also issued a further paper

on horizontal shareholding in 2018, defending his arguments from his critics, and presenting “economic proofs” which shows that “without any need for coordination or communication, horizontal shareholding will cause corporate managers to lessen competition to the extent they care about their vote share or re-election odds and will cause executive compensation to be based less on firm performance and more on industry performance.” In brief, these studies find that in oligopolistic markets where competitors have shareholders in common (1) prices may be higher, (2) collusion may be more likely and (3) management incentives may be oriented towards industry performance and not firm performance.

In the US, two empirical economic studies sparked a debate on the potential anticompetitive effects of common ownership. In a paper focused on evidence from the US airline market, scholars showed that there was a statistically significant increase in the retail price level when the levels of common ownership increase (Azar et al, 2018). In another paper, focused on the US banking sector, scholars concluded that interest rates and fees for banking deposit services were higher when the pattern of common ownership was present (Azar, Raina et al, 2016).

In conclusion, there are various theories and literatures proving that the common ownership can cause potential harm to the competition in the market, namely the theory of coordinated effects, the theory of unilateral effects, as well as the theory of harm. To make better judgement on anti-competitive effects of the common ownership, we need to take into consideration some factors such as the economic impacts, relevant market structure, the influence on management’s decisions on incentives and prices, and other related aspects which require more empirical researches.

ផលប៉ះពាល់ជាសក្តានុពលរបស់កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូសេដ្ឋកិច្ចក្រុងម៉ុងហ្គោល
តំបន់ (អាស៊ីប) និងបរិវេណកម្មវេចនាសម្ព័ន្ធមកលើកម្ពុជា

សនជ្រៃ មុហ្គាន ថាងកាវ៉ាលូ
ហ៊ីង វ៉ុត្តា
ខុវ អៀហៃ
ខុង ប៊ុនរ័ត្ន
ទិត ស៊ីច័ន្ទលី

សេចក្តីសង្ខេប

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះធ្វើការវិភាគផលប៉ះពាល់របស់អាស៊ីប លើសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកម្ពុជាពាក់ព័ន្ធនឹង ពាណិជ្ជកម្ម កំណើនទិន្នផល និងការងារ។ ការស្រាវជ្រាវនេះត្រូវបានវិភាគបែបបរិមាណ (structural gravity model estimations and simulation) និងបែបគុណភាព-ការវាយតម្លៃគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម ពាក់ព័ន្ធការនាំចេញ ទិន្នផល និងការផ្លាស់ប្តូរវេចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកល និងតំបន់។ លទ្ធផលបានបង្ហាញពី ឥទ្ធិពលវិជ្ជមានរបស់អាស៊ីបមកលើសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ កម្ពុជានឹងទទួលបានផលវិជ្ជមាន ច្រើន ទៅលើសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក ជាមួយនឹងការកែទម្រង់ស៊ីជម្រៅ លើកិច្ចសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគ និងការកែទម្រង់ក្នុងស្រុក។ លទ្ធផលក៏បានបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃអាស៊ីប លើជំងឺរាតត្បាតកូវីដ១៩ ការស្តារ ឡើងវិញក្រោយជំងឺរាតត្បាតនេះ និងការផ្លាស់ប្តូរវេចនាសម្ព័ន្ធនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះក៏បានផ្តល់នូវអនុសាសន៍សំខាន់ៗជាគោលនយោបាយផងដែរ ដើម្បីបង្កើន អត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរមានៃអាស៊ីប សម្រាប់កំណើនប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាប័ន្ននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា៖

- (i) តម្រូវការក្នុងការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង និងការផ្សារភ្ជាប់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសទៅនឹង សកម្មភាពខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកល ដើម្បីទាក់ទាញសកម្មភាពក្រុមហ៊ុនពហុជាតិនៅក្នុងឧស្សាហកម្ម ទាំងនេះ។
- (ii) តម្រូវការក្នុងការកែលម្អ និងបង្កើនការផ្សារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកល ដូចជាការ តភ្ជាប់សេវាឡូហ្សីស្ទិក ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងការបង្កើនការចូលរួមរបស់សហគ្រាសធុនតូចនិង មធ្យមក្នុងស្រុកក្នុងសកម្មភាពខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកល ក្នុងតំបន់ ដោយសារការភ្ជាប់សេវាឡូហ្សីស្ទិក មានសារៈសំខាន់សម្រាប់ចលនាទំនិញកម្រិតមធ្យមក្នុងសកម្មភាពតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់។

- (iii) សារសំខាន់នៃការអភិវឌ្ឍជំនាញបច្ចេកទេស និងជំនាញវិជ្ជាជីវៈដែលបំពេញបន្ថែម និងបង្កើនការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាថ្មី នៅក្នុងឧស្សាហកម្មដែលមានតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ - ដើម្បីផ្តល់ធនធានមនុស្សរឹងមាំ និងកម្លាំងពលកម្មពាក់កណ្តាលជំនាញ និងជំនាញ ដែលជំរុញសកម្មភាពតម្លៃបន្ថែមខ្ពស់ ដែលមានសារសំខាន់សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍនេះ។
- (iv) តម្រូវការក្នុងការធ្វើឱ្យស្របទៅនឹងសេវាកម្មឧស្សាហកម្មក្នុងស្រុក ដែលគាំទ្រសកម្មភាពផលិតកម្មជាមួយសកម្មភាពខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកលនៃការតភ្ជាប់ចិន ជប៉ុន កូរ៉េ (CJK) ដោយសារតែវិស័យឡូហ្សីស្ទិក និងសកម្មភាពដឹកជញ្ជូនត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងកើនឡើងជាមួយនឹងសកម្មភាពខ្សែច្រវាក់តម្លៃសកលដែលជំរុញដោយការតភ្ជាប់ CJK ។ និង
- (v) តម្រូវការដើម្បីធ្វើការកែទម្រង់ពាណិជ្ជកម្មប្រពៃណីលើសេវាកម្មដូចជា ទេសចរណ៍ ឡូហ្សីស្ទិក អាកាសចរណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ និងទេសចរណ៍វេជ្ជសាស្ត្រ ដោយសារពាណិជ្ជកម្មសេវាកម្មពឹងផ្អែកខ្លាំងលើការចល័តរបស់មនុស្ស (ម៉ូដទី៤) ដើម្បីរក្សាការប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងតំបន់ និង ការផ្លាស់ប្តូរទៅជា គន្លងប្រកួតប្រជែងថ្មី នៅក្នុងយុគសម័យក្រោយជំងឺរាតត្បាតនឹងកាត់បន្ថយសកម្មភាពក្នុងពាណិជ្ជកម្មសេវាកម្មប្រពៃណី។

សូមស្កេនទីនេះដើម្បីទាញយកអត្ថបទស្រាវជ្រាវនេះ។

POTENTIAL IMPACT OF RCEP AND STRUCTURAL TRANSFORMATION ON CAMBODIA

Shandre Mugan Thangavelu

Vutha Hing

Ea Hai Khov

Bunroth Khong

Seychanly Tith

Summary

This paper analyses the impact of the RCEP on the Cambodian economy in terms of trade, output growth, and employment. This is done through quantitative (structural gravity model estimations and simulation) and qualitative analysis – a trade policy evaluation in terms of exports, output, and structural transformation of the economy in the global and regional value chain. The results indicate a positive impact of the RCEP on the Cambodian economy. The Cambodian economy will experience larger positive impact on the domestic economy with deeper trade and investment facilitation and domestic reforms. The results highlight the importance of the RCEP for the pandemic and post-pandemic recovery and structural transformation of the Cambodian economy.

The paper also provides key policy recommendations to maximise the benefits of the RCEP for inclusive and sustainable growth in Cambodia:

- (i) the need to increase the competitiveness and linkages of Special Economic Zones to GVC activities to attract multinational activities in these industries;
- (ii) the need to improve and increase GVC linkages such as logistics service linkages, infrastructure, and increased domestic SME participation in regional GVC activities, as logistics service linkages are critical for the movement of intermediate goods in higher value-added activities;
- (iii) the importance of technical and vocational skills development that complements and increases the adoption of new technologies in higher value-added industries – to provide strong human capital and semi-skilled and skilled labour force that drives higher value-added activities, which is critical for Cambodia at this stage of development;
- (iv) the need to align domestic service industries supporting manufacturing activities with CJK GVC activities, as logistics and transportation activities are expected to increase with the GVC activities driven by CJK; and
- (v) the need to reform traditional trade in services such as tourism, logistics, aviation, financial, and medical tourism, as trade in services relies heavily on the movement of people (mode 4) to remain competitive in the region, and the transformation to a 'new' normal in the post-pandemic era will reduce activities in traditional service trade.

Scan here to
download full article.

About the iTrade Bulletin

iTrade Bulletin is an e-publication by the Trade Training and Research Institute of the Ministry of Commerce.

This monthly bulletin provides brief updates on specific issues in Cambodia, the regions and the world.

This knowledge-sharing through scientific researches in the multifaceted areas aims to highlight current trade news & statistics relevant to all social stakeholders.

Honorable President
H.E. Mr. PAN Sorasak

Editorial Board

- H.E. Mrs. CHAM Nimul (Chairwoman)
- H.E. Ms. SEREI Borapich
- Mr. HOR Iengchhay
- Mr. SOK Bunthorn

Advisors

- H.E. Mr. SIM Sokheng
- H.E. Mr. PENN Sovicheat
- H.E. Dr. TAT Puthsodary
- H.E. Prof. Shandre Mugan THANGAVELU

People behind iTrade Bulletin

- Mr. PAO Phireak
- Mr. CHINKET Tola
- Ms. YANGNY Chakriya
- Ms. CHEA Kunlak
- Ms. PHAL Yita
- Mr. LY Rithy
- Mr. SE Sokunvathna
- Mr. NY Atykunn

Announcement

Academicians, researchers, students and public are welcome to contribute their academic works, on all disciplines and topics of relevant interest to trade, to the next publication of the iTrade Bulletin.

Topics Covered:

- Domestic and International Trade
- Domestic and International Economics
- 4th Industrial Revolution (4IR) and Technology
- Social Issue
- Gender Equality
- Other relevant topics.

Categories:

- Research articles
- Case reports
- Policy Briefs
- Commentaries or editorial

For more information,
please scan

វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលពាណិជ្ជកម្ម និងស្រាវជ្រាវ - TTRI

<https://ttri.info/>

Lot 19-61, Russian Federation Blvd, Phum Teuk Thla, Sangkat Teuk Thla, Khan Sen Sok, Phnom Penh, Kingdom of CAMBODIA